

Geachte besturen van mbo-scholen, hogescholen en universiteiten,

In deze moeilijke tijden zien wij dat er onwijs veel werk wordt verzet om, ondanks de stillegging van het fysieke onderwijs, zo goed mogelijk onderwijs te geven en studievertraging te voorkomen. Deze inzet wordt ontzettend gewaardeerd. Maar studenten hebben ook een aantal zorgen over hoe dit praktisch ingevuld wordt en dan met name over het fenomeen online proctoring, waarbij toetsen online gesurveilleerd worden. De programma's die online proctoring mogelijk maken, hebben een behoorlijke impact op de privacy van studenten. Ook is er veel onduidelijk over wat er precies met de verzamelde gegevens gebeurt en wanneer (en door wie of wat) iets als fraude bestempeld wordt. Hierdoor heerst de vraag of er bij een aantal onderwijsinstellingen niet te snel naar dergelijke software is gekeken, terwijl ook alternatieve toetsvormen voorhanden zijn.

Het aantal onderwijsinstellingen dat gebruik maakt van online proctoring of de mogelijkheid ervan onderzoekt, groeit hard. In de praktijk betekent online proctoring dat studenten via een webcam in hun kamer worden gefilmd, hun *keystrokes* (toetsaanslagen) gevolgd kunnen worden en dat het gedrag op de computer waarop de toets gemaakt wordt, gevolgd wordt. Om dit allemaal mogelijk te maken, moeten studenten voor aanvang van de toets de onderwijsinstelling toegang geven tot hun software en hardware.

Naast dat studenten zich zorgen maken over wat er met hun gegevens gebeurt, hebben zij ook het gevoel voor een keuze gesteld te worden tussen studievertraging of privacyschending: als zij geen inbreuk op hun privacy toestaan om online proctoring te faciliteren, dan kunnen zij geen tentamen maken en dat betekent dat het vak niet gehaald wordt. Het zou nooit zo mogen zijn dat studenten moeten kiezen tussen privacy en studievoortgang.

Een student van de universiteit van Tilburg gaf aan dat hij een uitgebreide systemdiagnose moest uitvoeren voor het maken van het tentamen. De software monitort zijn systeemkenmerken, zijn plakbord, zijn locatie en zelfs wat er in zijn huis te zien en horen is voor, tijdens en na het tentamen. Althans, dat zou het geval zijn, als hij een pc had met een functionele webcam.

We roepen instellingen op om samen met de studenten creatief te zijn en op zoek te gaan naar goede alternatieven. We horen daarover al goede voorbeelden, zoals openboektentamens, vervangende opdrachten en essays. Laten we daarvan leren. Zo kunnen we het gebruik van online proctoring zo veel mogelijk vermijden. Ook al voldoet online proctoring strikt gezien aan de AVG wanneer onder andere de informatievoorziening en dataopslag op orde zijn, nog steeds is de impact op privacy buiten proportie als er alternatieven bestaan. Wanneer toetsen met online proctoring noodzakelijk worden geacht, moet dit in goed overleg met de studenten gebeuren, moet helder worden gecommuniceerd wat er van de student verwacht wordt en wat er met hun gegevens gebeurt. Deze punten worden ook door de Autoriteit Persoonsgegevens genoemd.¹ Altijd moet er de mogelijkheid zijn om een alternatief te kiezen, voor studenten die om welke reden dan ook niet willen of kunnen deelnemen aan een toets met online proctoring. Zo kan bijvoorbeeld voor deze studenten een kleinschalige fysieke toetsafname worden verzorgd waarbij hygiënemaatregelen in acht worden genomen.

¹https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/ap_tips_beeldbellen_en_proctoring_onderwijs.pdf

Juist in deze moeilijke tijd is het cruciaal om niet mee te gaan met de valse tegenstelling van het kiezen tussen privacy of een oplossing vinden voor een probleem voorhanden, of het nou gaat om online proctoring of de inmiddels veelbekritiseerde corona-apps die het kabinet nu in de pijplijn heeft. Het onderwijs leert ons om kritisch na te denken en met creatieve oplossingen te komen, laten we dat ook met betrekking tot online toetsen doen. Wij denken graag met jullie mee.

Getekend door

DWARS, GroenLinkse Jongeren
Interstedelijk Studenten Overleg
Jonge Democraten
Jongerenorganisatie Vrijheid en Democratie
Jonge Socialisten in de PvdA
Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs
Landelijke Studentenvakbond
Oppositie: Jongerenbeweging van DENK
Perspectief, ChristenUnie-jongeren
PINK!
ROOD, jong in de SP